

**Запорізький національний університет
Міністерства освіти і науки України**

**Електронне наукове фахове видання
«Юридичний науковий
електронний журнал»**

№ 3, 2019

**Електронний журнал включений до переліку електронних фахових видань України
на підставі Наказу МОН України від 21 листопада 2013 року № 1609,
а також до міжнародної наукометричної бази
Index Copernicus International (Республіка Польща)**

**Запорізький національний університет
Запоріжжя 2019**

Юридичний науковий електронний журнал – електронне наукове фахове видання юридичного факультету Запорізького національного університету

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Коломоєць Тетяна Олександрівна – доктор юридичних наук, професор

Заступник головного редактора:

Бондар Олександр Григорович – доктор юридичних наук, доцент

Відповідальний секретар:

Віхляєв Михайло Юрійович – доктор юридичних наук, доцент

Члени редакційної колегії:

Дугенець Олександр Сергійович – доктор юридичних наук, професор (Російська Федерація);
Биргеу Михайло Михайлович – доктор юридичних наук, професор (Республіка Молдова);
Севрюков Олександр Павлович – доктор юридичних наук, професор (Російська Федерація);
Ібрагімов Соліджон Ібрагімович – доктор юридичних наук (Республіка Таджикистан);
Сильченко Микола Володимирович – доктор юридичних наук, професор (Республіка Білорусь);
Мани Томас – доктор юридичних наук, професор (Федеральна Республіка Німеччина);
Колпаків Валерій Костянтинович – доктор юридичних наук, професор;
Кузьменко Оксана Володимирівна – доктор юридичних наук, професор;
Бевзенко Володимир Михайлович – доктор юридичних наук, професор;
Мельник Роман Сергійович – доктор юридичних наук, професор;
Миколенко Олександр Іванович – доктор юридичних наук, професор;
Озерський Ігор Володимирович – доктор юридичних наук, доцент;
Приймаченко Дмитро Володимирович – доктор юридичних наук, професор;
Лук'янець Дмитро Миколайович – доктор юридичних наук, доцент;
Берлач Анатолій Іванович – доктор юридичних наук, професор;
Калюжний Ростислав Андрійович – доктор юридичних наук, професор;
Курило Володимир Іванович – доктор юридичних наук, професор;
Шишка Роман Богданович – доктор юридичних наук, професор;
Дудоров Олександр Олексійович – доктор юридичних наук, професор;
Лукашевич Віталій Григорович – доктор юридичних наук, професор;
Батанов Олександр Васильович – доктор юридичних наук, професор;
Лютіков Павло Сергійович – доктор юридичних наук, доцент;
Верлос Наталя Володимирівна – кандидат юридичних наук;
Ганзенко Олександр Олександрович – кандидат юридичних наук, доцент;
Макаренков Олексій Леонідович – кандидат юридичних наук;
Ткалич Максим Олегович – кандидат юридичних наук, доцент;
Легеза Юлія Олександрівна – доктор юридичних наук, доцент.

*Рекомендовано до опублікування вченою радою
Запорізького національного університету,
протокол № 9 від 28.05.2019 р.*

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1

**ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА;
ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ**

Бахновська І.П., Кривчак Д.О. ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ	12
Мерник А.М., Лукаш Є.Ю. ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ІНСТИТУТУ ЕВТАНАЗІЇ В УКРАЇНІ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ ПІДХІД.....	15
Мерник А.М., Ярова А.С. ПОНЯТТЯ ДЕРЖАВА ТА ДЕРЖАВНІСТЬ: ЗМІСТ ТА СПІВВІДНОШЕННЯ (ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ).....	19
Мудрак В.В. ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ.....	22
Слабко С.М., Ломоносова Л.Б. ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРАВА В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ: ПЛЮРАЛІЗМ ПІДХОДІВ	25
Турчак О.В., Надрага М.С. ВІДРОДЖЕННЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВО-ІСТОРИЧНИХ ТРАДИЦІЙ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ: НОРМАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ	28

РОЗДІЛ 2

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

Косілова О.І. НОРМАТИВНА ЗАКРІПЛЕНІСТЬ ПРИНЦИПУ УНІВЕРСАЛЬНОСТІ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ	32
Никорович Б.Д. РЕФЕРЕНДУМ ЯК ІНСТИТУТ БЕЗПОСЕРЕДНЬОЇ ДЕМОКРАТІЇ У ШВЕЦІЇ ТА ШВЕЙЦАРІЇ. ДОСВІД ДЛЯ ЙОГО ПОКРАЩЕННЯ В УКРАЇНІ.....	35
Поліщук А.А., Гуденко Д.О. ЧЕТВЕРТЕ ПОКОЛІННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ.....	39
Якимович Я.В. АНТРОПОЦЕНТРИЗМ У ДЕРЖАВНІЙ ВЛАДІ: АНАЛІЗ НОРМ ОСНОВНИХ ЗАКОНІВ У КРАЇНАХ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ТА СХІДНОЇ ЄВРОПИ (ФРАНЦІЯ, ЧЕХІЯ, ПОЛЬЩА ТА УКРАЇНА).....	43

РОЗДІЛ 3

**ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС;
СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО**

Амеліна А.С. ОСОБЛИВОСТІ ДОГОВОРІВ ПРО НАДАННЯ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ.....	51
Андрієвська Л.О., Зеленіна М.В. ДО ПИТАННЯ СПІВВІДНОШЕННЯ ВРЕГУЛЮВАННЯ СПОРУ ЗА УЧАСТЮ СУДДІ ТА МЕДІАЦІЇ ВІДПОВІДНО ДО ЦИВІЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ.....	54
Байрачна М.І. ФУНКЦІЇ СІМ'Ї У СІМЕЙНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ.....	57
Колеснікова М.В., Биряк Л.П. ДЕЯКІ АСПЕКТИ СПЛАТИ АЛІМЕНТІВ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ	60
Колеснікова М.В., Чайка Т.Г. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ БАНКІВ ПУПОВИННОЇ КРОВІ: ДЕРЖАВНИХ ТА ПРИВАТНИХ	63
Круглова О.О. НЕДОСТОВІРНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ОЦІНОЧНІ СУДЖЕННЯ В ЦИВІЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ	66
Кучер В.О., Курило Т.В. ПОРУШЕННЯ ІНТЕРЕСІВ ДЕРЖАВИ ТА СУСПІЛЬСТВА ЯК ПІДСТАВА НЕДІЙСНОСТІ ПРАВОЧИНУ	68
Макаревич О.В. ОСОБЛИВОСТІ ЛІКВІДАЦІЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ ЗА РІШЕННЯМ ЇЇ УЧАСНИКІВ	71
Перунова О.М. ЗНАЧЕННЯ ДОКАЗУВАННЯ ДЛЯ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ФОРМИ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА.....	76
Сіщук Л.В. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ УЧАСНИКІВ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ.....	79
Фасій Б.В. АВТОПЛОТНІ ТРАНСПОРТНІ ЗАСОБИ: ПИТАННЯ ЦИВІЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	82
Шермет Т.В., Чайка Т.С. ПРОБЛЕМНІ ПРАКТИЧНІ ТА ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВІДШКОДУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ ЗГІДНО ІЗ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ	85

Юніна М.П., Рец В.В. ПОРЯДОК ОБЧИСЛЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ СТРОКІВ ЗДІЙСНЕННЯ СПАДКОВИХ ПРАВ	89
--	----

РОЗДІЛ 4 ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО, ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

Деркач Е.М., Рябов Д.С. ЩОДО НАБЛИЖЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ У СФЕРІ ОБІГУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ ДО ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	93
Мороз А.М. МІСТОБУДІВНА ДОКУМЕНТАЦІЯ: ЗАКОНОДАВЧІ ВИМОГИ В КОНТЕКСТІ ПРОБЛЕМИ МАСОВОГО ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА ТА ДЕФИЦИТУ БУДІВНИЦТВА СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ.....	96
Товкун І.М. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОФШОРНИХ КОМПАНІЙ В УМОВАХ ДЕОФШОРИЗАЦІЇ	102
Щокіна О.О., Сабадаш І.В., Івашковський Д.В., Федченко Д.І. ПРОЦЕДУРА РОЗВ'ЯЗАННЯ СПОРІВ У РАМКАХ СОТ: ДОСВІД УКРАЇНИ.....	106

РОЗДІЛ 5 ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Бахновська І.П., Рой І.В. ПРАВО ПРАЦІВНИКІВ НА ВІДПОЧИНОК	111
Войтенко О.О. ЗАБОРОНА ПРИМУСОВОЇ ПРАЦІ В ТРУДОВОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ	114
Дмитрук І.М. ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДОПЛАТ ТА НАДБАВОК ПРАЦІВНИКАМ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ	117
Стогній О.А. ПРОБЛЕМА ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ У СФЕРІ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА	119
Топоркова М.М., Білоус О.О. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ НЕТИПОВИХ ВИДІВ ЗАЙНЯТОСТІ.....	122

РОЗДІЛ 6 АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Агапова О.В. СУБ'ЄКТИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ У СФЕРІ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОСУДДЯ	126
Діденко Є.В. НЕСУДОВІ ДЕРЖАВНІ ОРГАНИ ЯК СУБ'ЄКТИ ДОТРИМАННЯ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД ПІД ЧАС РОЗГЛЯДУ СПРАВ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ	129
Ковальов І.М. КОНТРОЛЬ ТА ОБЛІК ЯК ЗАСІБ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ	133
Колодін Д.О., Єременко К.С. ПРАВОВИЙ АСПЕКТ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ БІОМЕТРИЧНИХ ДАНИХ ОСОБИ	137
Костенко Ю.О. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ПРОБІРНОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ	139
Кравченко Н.М. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СИЛ ОХОРОНИ ПРАВОПОРЯДКУ	142
Мілевський А.П. ПРАВОВІ ЗАСАДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ, ДІЙ ЧИ БЕЗДІЯЛЬНОСТІ МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ ЩОДО НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ	146
Пархоменко-Кучевіч О.І. ДОСВІД ФОРМУВАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ІНСТИТУЦІЙ У ФІНЛЯНДІЇ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ	150
Прокоф'єв М.М. ОПТИМІЗАЦІЯ ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ	153
Раїмов Р.І. ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ПРИРОДНИХ МОНОПОЛІЙ ЯК ОБ'ЄКТ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ	157
Сидор М.Я. ХАРАКТЕРНІ ОЗНАКИ ПИТАНЬ МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ ЯК КРИТЕРІЙ РОЗМЕЖУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЇ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО УПРАВЛІННЯ.....	160
Терехова О.Ю. МІСЦЕ ОКРУЖНИХ АДМІНІСТРАТИВНИХ СУДІВ У СИСТЕМІ СУДОУСТРОЮ УКРАЇНИ ТА СИСТЕМІ СУБ'ЄКТІВ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА	163
Шарая А.А. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРОЦЕДУРНЕ ПРАВО: АНАЛІЗ ХАРАКТЕРНИХ ОЗНАК	167

Шевчук О.М., Німа А.О. ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ПРИ ПЕРЕМІЩЕННІ ТОВАРІВ ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН: ПРОБЛЕМИ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ	172
---	-----

РОЗДІЛ 7

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

Азарова А.А. КРИМІНОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ ЗАВІДОМО НЕПРАВДИВИХ ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО ЗАГРОЗУ БЕЗПЕЦІ ГРОМАДЯН, ЗНИЩЕННЯ ЧИ ПОШКОДЖЕННЯ ОБ'ЄКТІВ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ	175
Бондаренко О.С., Ковальов Н.С. ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ СМЕРТНОЇ КАРИ В УКРАЇНІ	178
Гуртовенко О.Л. «ДРІБ'ЯЗКОВІСТЬ» КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ	181
Дудоров О.О., Каменський Д.В. ІНСАЙДЕРСЬКА ІНФОРМАЦІЯ ТА КРИМІНАЛЬНИЙ ЗАКОН: ВІД АМЕРИКАНСЬКИХ РЕАЛІЙ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ ПЕРСПЕКТИВ	185
Клочко А.М., Нежевело В.В. АКТУАЛІЗАЦІЯ НЕОБХІДНОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ РОДОВОГО ОБ'ЄКТА ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ	201
Колінько О.О. ВПЛИВ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ НА ФОРМУВАННЯ У ЖЕРТВ ДОВЕДЕННЯ ДО САМОГУБСТВА «ПОТЯГУ ДО СМЕРТІ»	205
Коробка О.С. ПРОБЛЕМИ ДЕКРИМІНАЛІЗАЦІЇ СТАТТІ 368–2 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ	209
Малишева О.М. ДЕЯКІ ПИТАННЯ РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ ЗАСУДЖЕНИХ	212
Третяк М.В. ДОВІЧНЕ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ В УКРАЇНІ У СВІТЛІ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ	216
Філіппов А.В. КРИМІНАЛІЗАЦІЯ КЕРУВАННЯ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ У СТАНІ СП'ЯНИННЯ: НЕОБХІДНІСТЬ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ	219

РОЗДІЛ 8

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Глобюк І.В., Пашковський М.І., Пономаренко Д.В. ТАКТИКА ЗАХИСТУ У РАЗІ ВСТАНОВЛЕННЯ СТРОКУ ДЛЯ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З МАТЕРІАЛАМИ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ СТОСОВНО КОРУПЦІЙНИХ ЗЛОЧИНІВ	223
Корчева Т.В. ПРОФЕСІЙНА ПРАВНИЧА ДОПОМОГА ОСОБАМ, ПРАВА ЧИ ЗАКОННІ ІНТЕРЕСИ ЯКИХ ОБМЕЖУЮТЬСЯ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ	227
Миронюк С.А. ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ СОЦІАЛЬНИХ ТА СЕРВІСНИХ ПОСЛУГ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ	231
Сімакова С.І., Мельник О.Г. ПРОБАЦІЯ ЯК МЕХАНІЗМ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ РОБОТИ ІЗ ПРАВОПОРУШНИКОМ	235

РОЗДІЛ 9

СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

Зуєва І.І., Приступ В.М. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ СЛУЖБИ СУДОВОЇ ОХОРОНИ В УКРАЇНІ	238
---	-----

РОЗДІЛ 10

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Михайлов А.К. ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ПОСИЛЕНОЇ СПІВПРАЦІ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ	244
Movchan I.V. FREE MOVEMENT OF PEOPLE: TOURISM FOR EUTHANASIA	247
Пелех І.В., Свіденко А. ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ОКРЕМИХ ДИПЛОМАТИЧНИХ ПРОЦЕДУР ЗА ПРОТОКОЛОМ У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ	250

Попель С.А. РОЗПОРЯДЖЕННЯ МАЙНОМ, ЩО ВИЛУЧАЄТЬСЯ ЗА ПОРУШЕННЯ МИТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА: ДОСВІД ЄВРАЗІЙСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО СОЮЗУ.....	253
Khodak D.V. SEVERAL ISSUES OF AUTONOMOUS INTERPRETATION OF THE “CRIMINAL CHARGE” CONCEPT BY THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS AND ITS SIGNIFICANCE FOR NATIONAL LEGISLATION.....	258

РОЗДІЛ 11

ФІЛОСОФІЯ ПРАВА

Олійник У.М. ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВЕ ОСМИСЛЕННЯ СУТНОСТІ ПРИНЦИПУ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	262
Шевцова А.В. ЗАКОН КРІЗЬ ПРИЗМУ ОСНОВНИХ ТИПІВ ПРАВОРОЗУМІННЯ	266

Обов'язковим елементом конференції є наявність процедурних регламентів, що визначають діяльність його учасників, а також до кого має звернутися голова за наявності певних сумнівів або незгоди [10]. Правила процедури можуть бути представлені учасникам заздалегідь у формі проекту разом із повідомленням про час і місце проведення міжнародного форуму.

Отже, міжнародне спілкування у сучасному буремному світі ґрунтується на певних правилах поведінки, які тим чи іншим чином виконуються суб'єктами цих відносин. Ці правила поведінки називаються дипломатичним протоколом і складаються із сукупності дій, методів, етикету, рамок поведінки і т. д., що здійснюються учасниками міжнародних відносин задля певної уніфікації відносин. Дотримання правил дипломатичного протоколу під час зустрічей, конференцій,

візитів є необхідною та надзвичайно важливою складовою частиною діяльності дипломатів та інших суб'єктів, що гарантує взаєморозуміння та встановлення довірчих відносин між сторонами. Нехтування протоколом може тягнути за собою як політичну відповідальність (що може полягати, наприклад, у принесенні вибачень), так і розірвання дипломатичних відносин, що вкрай негативно може позначитися не лише на світовому іміджі винної сторони, а й на її економічному благополуччі зокрема. Тому питання дипломатичного протоколу повинно бути додатково урегульовано у певному міжнародному акті, з відповідністю до тих положень, які містяться у Віденських конвенціях про дипломатичні та консульські зносини. Звісно, певні застарілі правила протоколу варто переглянути з урахуванням технологічного прогресу та глобалізаційних процесів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сарайдак О.П. Дипломатичний протокол і етикет. Київ, 2006. 380 с. URL: <https://westudents.com.ua/glavy/25112-12-zagalna-harakteristika-rol-diplomaticnogo-protokolu-v-mjnarodnih-vdnosinah.html> (дата звернення: 29.05.2019).
2. Вуд Дж. Дипломатический церемониал и протокол: принципы, процедура, практика. Москва: Прогресс, 1974. 250 с.
3. Гулієв А.Д. Дипломатичний протокол та етикет: практикум. Київ: НАУ, 2014. 96 с.
4. Кириченко М.М. Роль державного протоколу в ефективному здійсненні дипломатичних зносин. *Матеріали науково-практичної конференції «Роль дипломатичного протоколу та етикету в сучасних міжнародних відносинах»*. Київ, 2002. С. 5.
5. Про Державний Протокол та Церемоніал України: Указ Президента України від 22 серпня 2002 р. № 746/2002 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/746/2002> (дата звернення: 29.05.2019).
6. Організація візитів офіційних делегацій. URL: <https://mfa.gov.ua/ua/protocol-info/visits> (дата звернення: 29.05.2019).
7. Шинкаренко Т.І. Дипломатичний протокол та етикет: навчальний посібник. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2007. 296 с.
8. Гулієв А.Д. Дипломатична та консульська служба: конспект лекцій. Київ: НАУ, 2011. 80 с.
9. Дипломатичний протокол та етикет: навчальний посібник. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. 236 с. URL: <https://lib.oa.edu.ua> (дата звернення: 29.05.2019).
10. Wood, John Randy Jean Serest. *Diplomatic Ceremonial and Protocol: Procedures and Practices*. Columbia University Press, New York, 1970. URL: <https://www.eda.admin.ch> (дата звернення: 29.05.2019).

УДК 339.5

РОЗПОРЯДЖЕННЯ МАЙНОМ, ЩО ВИЛУЧАЄТЬСЯ ЗА ПОРУШЕННЯ МИТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА: ДОСВІД ЄВРАЗИЙСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО СОЮЗУ

DISPOSAL OF PROPERTY, WITH DRAWN FOR VIOLATION OF CUSTOMS LEGAL EXPERIENCE EURASIAN ECONOMIC UNION

**Попель С.А., к.е.н., старший науковий співробітник
відділу дослідження митних зобов'язань
Науково-дослідний центр митної справи
Науково-дослідного інституту фіскальної політики
Університету державної фіскальної служби України**

У статті досліджено процедуру розпорядження майном, що перейшло у власність держави за порушення митного законодавства, в Євразійському економічному союзі, а саме в Російській Федерації та Республіці Білорусь. Визначено, що розпорядження товарами, зверненими в державну власність на підставі судового акта, здійснюється шляхом їх реалізації, знищення або утилізації в порядку встановленому законодавством. Проаналізовано основні нормативно-правові акти, які врегульовують питання розпорядження майном, що перейшло у власність держави за порушення митного законодавства, в досліджуваних країнах. Особливу увагу приділено вивченню порядку застосування митної процедури знищення та митної процедури відмови на користь держави.

Ключові слова: розпорядження майном, реалізація майна, знищення, порушення митного законодавства.

В статье исследовано процедуру распоряжения имуществом, которое перешло в собственность государства за нарушение таможенного законодательства, в Евразийском экономическом союзе, а именно в Российской Федерации и Республике Беларусь. Определено, что распоряжение товарами, обращенными в собственность на основании судебного акта, осуществляется путем их реализации, уничтожения или утилизации в порядке, установленном законодательством. Проанализированы основные нормативно-правовые акты, регулирующие вопросы распоряжения имуществом, которое перешло в собственность государства за нарушение таможенного законодательства, в исследуемых странах. Особое внимание уделено изучению порядка применения таможенной процедуры уничтожения и таможенной процедуры отказа в пользу государства.

Ключевые слова: распоряжение имуществом, реализация имущества, уничтожение, нарушение таможенного законодательства

One of the main tasks currently faced by the State Tax Service of Ukraine is the approximation of Ukraine's customs legislation to best international practices, especially as regards the disposal of property seized for violation of customs legislation. First of all, the settlement requires the issue of legislative consolidation of the procedure for customs authorities to take measures necessary for the disposal of goods.

In view of the need to reform the sphere of disposal of property that has become the property of the state for violation of customs legislation in Ukraine, it is expedient to study foreign experience. Quite interesting in the issue of disposal of property that has become the property of the state for violation of customs legislation is the experience of the countries of the Eurasian Economic Union.

The main purpose of the paper is to study the procedure for disposal of property seized for violation of customs legislation in the countries of the Eurasian Economic Union.

The article examines the procedure for disposal of property, which became the property of the state for violation of customs legislation in the Eurasian Economic Union, namely, in the Russian Federation and the Republic of Belarus. It is determined that disposal of goods, which are converted into state property on the basis of a judicial act, is carried out by means of their realization, destruction or utilization in accordance with the procedure established by the legislation. The basic normative-legal acts regulating the issue of disposal of property, which became the property of the state for violation of customs legislation in the studied countries, are analyzed. Particular attention is paid to the study of the procedure for the application of the customs procedure for destruction and the customs procedure for refusal in favor of the state.

In view of the need to reform the sphere of disposal of property that has become the property of the state for violation of customs legislation in Ukraine, it is expedient to study foreign experience with a view to developing effective methodical tools and streamlining the legal and regulatory framework on the issue under investigation.

Key words: disposal of property, realization of property, destruction, violation of customs legislation.

Одним із основних завдань, що постали перед Державною фіскальною службою України, є наближення митного законодавства України до найкращих міжнародних практик, особливо в частині, яка стосується розпорядження майном, що вилучається за порушення митного законодавства. Насамперед потребує врегулювання питання законодавчого закріплення процедури здійснення митними органами заходів, необхідних для розпорядження товарами.

З огляду на необхідність врегулювання сфери розпорядження майном, яке перейшло у власність держави за порушення митного законодавства в Україні, доцільним є вивчення зарубіжного досвіду. Цікавим у питанні розпорядження майном є досвід країн Євразійського економічного союзу.

Вивченню питань, пов'язаних з особливостями розпорядження майном, що перейшло у власність держави за порушення митного законодавства, присвячена незначна кількість наукових досліджень, серед яких варто виділити праці таких учених, як: Л.В. Валуєва, Д.П. Дубицький, О.С. Кравець.

Проте сьогодні залишається ще багато дискусійних питань щодо особливостей розпорядження майном, яке перейшло у власність держави за порушення митного законодавства, що спричиняє необхідність вивчення міжнародних аспектів цієї процедури.

З огляду на актуальність проблеми основна мета статті полягає у дослідженні процедури розпорядження майном, яке вилучається за порушення митного законодавства, у країнах Євразійського економічного союзу.

01 січня 2018 р. набрав чинності Митний кодекс Євразійського економічного союзу, котрий змінив процедуру митного регулювання. Одним зі складових елементів митного регулювання є розпорядження товарами, щодо яких своєчасно не було вжито заходів із митного оформлення. Питання розпорядження майном у Митному кодексі Євразійського економічного союзу врегульовуються положеннями ст. 382–383.

Так, ст. 382 МК ЄАЕС визначено дії з затриманими товарами, термін зберігання яких закінчився, а саме [1]:

1. Товари, затримані митними органами та не затребувані особами, в термін, передбачений МК ЄАЕС, підлягають реалізації, якщо інше не встановлено.

2. У разі, якщо витрати з перевезення (транспортування), перевантаження (навантаження, розвантаження), зберігання, інші витрати, пов'язані з підготовкою до реалізації та реалізацією затриманих товарів, перевищують їх вартість, а також в інших випадках, передбачених законодавством держави-члена, митним органом якого затримані товари, такі товари підлягають використанню або знищенню відповідно до законодавства держави-члена, митним органом якого затримані ці товари.

3. Реалізація, використання або знищення товарів, у т. ч. розрахунок витрат, пов'язаних із перевезенням (транспортуванням), перевантаженням (навантаженням, розвантаженням), зберіганням, інших витрат, пов'язаних із підготовкою до реалізації та реалізацією або знищенням

таких товарів, здійснюються відповідно до законодавства держави-члена, митним органом якого затримані товари, з урахуванням особливостей, визначених цим Кодексом.

4. Витрати щодо перевезення (транспортування), перевантаження (навантаження, розвантаження) і зберігання, інші витрати, пов'язані з підготовкою до реалізації та реалізацією затриманих товарів, не затребуваних декларантами або іншими особами, відшкодовуються за рахунок сум, отриманих від реалізації зазначених товарів, у порядку, встановленому відповідно до законодавства держави-члена, митним органом якого затримані товари.

5. Витрати, пов'язані з перевезенням (транспортуванням), перевантаженням (навантаженням, розвантаженням), зберіганням, інші витрати, пов'язані з використанням або знищенням товарів, відшкодовуються декларантом або іншими особами. За відсутності зазначених осіб і, якщо це встановлено законодавством держави-члена, митним органом якого затримані товари, зазначені витрати відшкодовуються за рахунок коштів бюджету такої держави-члена.

6. Затримані товари після їх реалізації або передачі для іншого використання, а також відходи, що утворилися внаслідок знищення таких товарів, набувають статусу товарів Союзу.

Натомість ст. 383 МК ЄАЕС визначено порядок розпорядження сумами, отриманими від реалізації затриманих товарів, термін зберігання яких закінчився. Зазначено, що із сум, отриманих від реалізації товарів, утримуються насамперед суми в розмірі обчислених на день затримання цих товарів ввізних митних зборів, податків, які підлягали б сплаті у разі переміщення затриманих товарів під митну процедуру випуску для внутрішнього споживання, у другу чергу – витрати, пов'язані з перевезенням (транспортуванням), перевантаженням (навантаженням, розвантаженням), зберіганням і реалізацією затриманих товарів [1].

У п. 2 ст. 383 МК ЄАЕС закріплено, що законодавством держав-членів може встановлюватися порядок погашення витрат, пов'язаних із перевезенням (транспортуванням), перевантаженням (навантаженням, розвантаженням), зберіганням інших витрат, пов'язаних із підготовкою до реалізації та реалізацією затриманих товарів, із сум, отриманих від реалізації товарів, зазначених у п. 1 ст. 382 цього Кодексу.

Кошти, отримані від реалізації затриманих товарів, обчислені з урахуванням утримань повертаються декларантам, а якщо декларування товарів не здійснювалося, – власникам товарів за наявності відомостей про них у митного органу та за умови, що ці особи звернуться до митних органів протягом 3 років із дня, наступного за днем надходження грошових коштів від реалізації таких товарів, відповідно до законодавства держави-члена, митним органом якого затримані товари [1].

Крім того, главою 34 ст. 248–250 МК ЄАЕС визначено порядок застосування митної процедури знищення. Зокрема, цими статтями регулюються питання щодо: змісту і застосування митної процедури знищення; умови

поміщення товарів під митну процедуру знищення; особливості застосування митної процедури знищення.

Серед всіх країн Євразійського економічного союзу, насамперед, варто уваги досвід Республіки Білорусь, оскільки під час розробки Митного кодексу Євразійського економічного союзу саме положення цієї країни, що стосуються розпорядження майном, вилученим за порушення митного законодавства, були взяті за основу.

Досліджуване питання в Республіці Білорусь регламентує постанова Державного митного комітету Республіки Білорусь від 26 грудня 2005 р. № 100 «Про затвердження Інструкції про порядок обліку, зберігання, попередньої оцінки і передачі для реалізації чи іншого використання товарів, транспортних засобів та інших предметів, вилучених, заарештованих, затриманих, прийнятих на тимчасове зберігання митними органами Республіки Білорусь або стосовно яких видано митний дозвіл на використання товарів в митному режимі відмови від товару на користь держави» [2].

Інструкція поширює свою дію на товари, транспортні засоби та інші предмети:

- вилучені за ознаками контрабанди й адміністративних митних правопорушень (АМП);
- вилучені у справах про контрабанду й АМП;
- вилучені в рахунок забезпечення штрафу у справах про АМП;
- заарештовані у справах про контрабанду й АМП;
- заарештовані в цілях забезпечення виконання податкового зобов'язання зі сплати митних платежів;
- затримані під час проведення митного контролю відповідно до Декрету Президента Республіки Білорусь від 18 листопада 2003 р. № 23;
- прийняті на тимчасове зберігання на склади тимчасового зберігання (СТЗ), засновані митними органами;
- щодо яких видано митний дозвіл на використання товарів у митному режимі відмови від товару на користь держави.

Функціональні обов'язки з обліку товарів, на які поширюється дія цієї Інструкції, покладаються на відділи забезпечення митних операцій, відділи з роботи з вилученими і конфіскованими товарами, та інші відділи митниці відповідно до наказів начальників митниць. Опис затриманих товарів оформляється на бланку суворой звітності – протоколу затримання товарів, транспортних засобів і документів на них. У разі затримання транспортного засобу додатково складається акт огляду механічного транспортного засобу відповідно до законодавства.

Під час складання протоколів, на підставі яких здійснюється затримка товарів, проводиться попередня оцінка товарів. Попередня оцінка затриманих товарів проводиться посадовими особами митниці і використовується для забезпечення належного первинного обліку та їх збереження, а також для оперативного прийняття в необхідних випадках рішення про порушення кримінальної справи. Митний орган Республіки Білорусь проводить оцінку товарів на підставі державних регульованих цін (якщо такі на ці товари встановлені), а в інших випадках – на підставі вільних (ринкових) цін. Для попередньої оцінки товарів можуть використовуватися дані бухгалтерського обліку юридичних осіб. За неможливості провести оцінку в зазначеному порядку вона проводиться на підставі висновку експерта (спеціаліста). У цьому разі до документів, що є підставами для постановки товарів на облік, додається висновок експерта (спеціаліста) [3].

Під час проведення попередньої оцінки Інструкція рекомендує керуватися такими документами:

- Тимчасовим республіканським класифікатором амортизованих основних засобів і нормативних строків їх служби, затвердженими Постановою Міністерства економіки Республіки Білорусь від 21 листопада 2001 р. № 186 [4].

- Правилами визначення вартості транспортних засобів, затверджених Міністром транспорту та комунікацій Республіки Білорусі 30 червня 1997 р. [5].

- каталогами товарів і цін, довідковою ціновою інформацією (прайс-листи товаросупровідників про вартість виробів, комерційних організацій про рівень цін тощо).

Результати попередньої оцінки мають юридичне значення до моменту оцінки товарів комісією відповідно до чинного законодавства. Місця зберігання товарів до передачі їх для реалізації чи іншого використання визначаються митними органами в порядку, встановленому законодавством. Товари можуть зберігатися:

- на складах митних органів;
- на складах, орендованих митними органами;
- на складах тимчасового зберігання;
- в інших місцях зберігання за погодженням із місцевими виконавчими і розпорядчими органами.

Митниці зберігають затримані товари, за винятком затриманих товарів, заборонених до переміщення через митний кордон Республіки Білорусь, протягом одного місяця, а швидкопсувні затримані товари – протягом 24 годин. Затримані товари, заборонені до переміщення через митний кордон Республіки Білорусь, зберігаються митницями протягом трьох діб.

Далі митниці передають на облік у комісії матеріали щодо затриманих товарів. Рішення про передачу комісіям матеріалів щодо затриманих товарів, не затребуваних їх власниками, приймається начальником митниці або його заступником у термін не більше трьох робочих днів із моменту закінчення встановлених строків зберігання, а щодо швидкопсувних затриманих товарів – протягом доби, наступної за днем затримання [3].

Після отримання акта опису майна митний орган не пізніше наступного робочого дня повідомляє організацію, що реалізує майно, про необхідність передачі майна для реалізації. Передача товарів для реалізації або іншого використання здійснюється за актами передачі майна для реалізації чи іншого використання, які є бланками суворой звітності.

Кошти, отримані від реалізації конфіскованих товарів, зараховуються в дохід республіканського бюджету на транзитні рахунки управління державного казначейства Головного управління Міністерства фінансів Республіки Білорусь по областях і в м. Мінську, відкриті для зарахування платежів, що контролюються митними органами.

Товари, щодо яких є винесене відповідно до законодавства рішення про повернення, або затримані товари, затребувані власниками до закінчення встановлених термінів зберігання, повертаються їх власникам. У разі реалізації затриманих товарів власнику повертаються кошти, що надійшли в республіканський бюджет від реалізації цих товарів. Із сум, які надійшли від реалізації затриманих товарів, утримуються митні платежі щодо ввезених затриманих товарів, що підлягали б сплаті, якби вони були випущені для вільного обігу [3].

Що стосується знищення товарів, то основним нормативно-правовим актом Білорусії, який регламентує порядок знищення товарів, є закон «Про митне регулювання в Республіці Білорусь» № 129-3 від 10 січня 2014 р. (ст. 236). Відповідно до цього закону декларант зобов'язаний забезпечити знищення товарів, поміщених у митну процедуру знищення, і не має права користуватися і розпоряджатися такими товарами в цілях, не пов'язаних із їх знищенням. Також визначено, що місця зберігання товарів, поміщених у митну процедуру знищення, до здійснення з ними операцій зі знищення визначаються декларантом та узгоджуються з митним органом у разі поміщення товарів у митну процедуру знищення. Операції зі знищення товарів здійснюються під митним наглядом. Про знищення товарів складається акт за формою і в порядку, що визначаються Державним митним комітетом Республіки Білорусь [6].

Також варто проаналізувати досвід розпорядження вилученим майном за порушення митного законодавства іншої країни-учасника Євразійського економічного союзу, а саме Російської Федерації.

Довгий час у Російській Федерації залишалося не врегульованим питання розпорядження товарами, які перейшли у власність держави за порушення митного законодавства, а саме розпорядження майном уповноваженою організацією і порядок виплати грошових коштів, отриманих від реалізації товарів їх законним власникам. З метою вирішення цієї проблеми Урядом РФ було прийнято постанову «Про порядок реалізації майна, зверненого у власність держави, і про внесення зміни до постанови Уряду Російської Федерації від 10 вересня 2012 р № 909» (зі змінами та доповненнями) № 1041 від 30 вересня 2015 р. [7].

Зазначеним положенням визначено порядок реалізації рухомого майна (за винятком акцій (часток) у статутному (складеному) капіталі господарських товариств і товариств), зверненого відповідно до законодавства Російської Федерації у власність Російської Федерації (в т. ч. конфіскованого, рухомого безхазяйного та вилученого майна, а також товарів, поміщених у митну процедуру відмови на користь держави у разі переміщення через митний кордон Євразійського економічного союзу) чи надходження у власність держави в порядку усадкування, і скарбів, переданих у державну власність.

Також нормативним актом визначено, що продавцем майна виступає Федеральне агентство з управління державним майном (його територіальні органи), яке з метою організації його продажу має право залучати юридичних і фізичних осіб (організатори торгів) у порядку, передбаченому законодавством Російської Федерації про контрактну систему в сфері закупівель товарів, робіт, послуг для забезпечення державних і муніципальних потреб.

Варто звернути увагу на те, що у Порядку реалізації майна, зверненого у власність держави, окремо визначено процедуру реалізації майна, оціночна вартість якого становить 100 тис. рублів (здійснюється шляхом продажу особі, котра подала заяву на участь у реалізації майна), та реалізації майна, оціночна вартість якого становить понад 100 тис. рублів (здійснюється шляхом проведення аукціону в електронній формі).

Ще одним нормативно-правовим актом, покликаним врегулювати процедуру розпорядження товарами, що перейшли у власність Російської Федерації, став Федеральний закон № 289-ФЗ від 03 серпня 2018 р. «Про митне регулювання в Російській Федерації і про внесення змін в окремі законодавчі акти Російської Федерації». У зазначеному законодавчому акті досліджуваному питанню присвячено главу 56 (Підстави і порядок розпорядження товарами) ст. 323–326 [8].

Положеннями ст. 323 вищезазначеного нормативного акта визначено, що товари переходять у власність держави у таких випадках:

1) на підставі рішення суду у кримінальній справі або справі про адміністративне правопорушення у разі застосування конфіскації товарів;

2) на підставі судового акта за заявою (позовом) митного органу або іншого уповноваженого органу про визнання майна безхазяйним або про звернення вилучених товарів у федеральну власність у випадках, передбачених цим Законом, із дня набрання чинності судового акта;

3) на підставі поміщення товарів у митну процедуру відмови на користь держави від дня передачі митним органам товарів.

Також положеннями федерального закону № 289-ФЗ закріплено, що розпорядження товарами, зверненими у федеральну власність на підставі судового акта, здійснюється шляхом їх реалізації, знищення або утилізації в порядку, встановленому законодавством Російської Федерації. Товари, звернені у федеральну власність на під-

ставі поміщення товарів у митну процедуру відмови на користь держави, підлягають передачі федеральним органам виконавчої влади, уповноваженим Урядом Російської Федерації на організацію процедури реалізації, знищення або переробки (утилізації) майна, зверненого у власність держави, за винятком товарів, щодо яких законодавством Російської Федерації встановлено особливий порядок розпорядження. Грошові кошти, отримані від реалізації товарів, звернених у федеральну власність, перераховуються до федерального бюджету.

Крім того, ст. 325 визначено право федерального органу виконавчої влади, котрий здійснює функції щодо контролю і нагляду в галузі митної справи, на безоплатну передачу товарів, звернених у федеральну власність, зокрема:

1) санітарно-гігієнічні вироби, медичні вироби, що швидко псуються продукти харчування, продукти дитячого та лікувального харчування, а також одяг, взуття та інші предмети першої необхідності – організаціям соціального обслуговування, медичним організаціям, організаціям, які здійснюють освітню діяльність, організаціям відпочинку дітей і їх оздоровлення, за винятком приватних організацій, органам соціального захисту населення;

2) предмети історії, об'єкти науки та творчості, місця, що не мають культурної цінності – музеям;

3) предмети флори та фауни – зоологічним паркам, заповідникам, музеям;

4) предмети культури, які не мають культурної цінності – релігійним організаціям.

Безоплатна передача товарів, звернених у федеральну власність, для здійснення комерційної діяльності не допускається. За наявності письмового звернення органу, установи, організації про безоплатну передачу їм товарів із зобов'язанням не використовувати ці товари для здійснення комерційної діяльності митний орган після надходження документа про звернення зазначених товарів у федеральну власність розглядає можливість їх безоплатної передачі.

Також визначено особливості розпорядження окремими видами товарів, зокрема розпорядження дорогоцінними металами та дорогоцінними каменями, виробами з них, культурними цінностями, товарами, такими, що підлягають маркуванню, лікарськими засобами, цінними паперами, валютними цінностями, іншими товарами, які вилучені з обігу або обіг яких на території Російської Федерації обмежений, здійснюється відповідно до законодавства Російської Федерації [8].

Вартою уваги є глава 55 (ст. 317–322), оскільки нею врегульовуються питання щодо затримання і вилучення митними органами товарів і документів на них, зокрема закріплено положення щодо:

– затримання товарів і документів на ці товари;

– вилучення товарів, які незаконно переміщені через митний кордон Євразійського економічного союзу або випуск яких не було здійснено митними органами відповідно до вимог Євразійського економічного союзу, і товарів, випущених на території Російської Федерації, щодо яких порушені умови застосування митних процедур або обмеження щодо користування та (або) розпорядження товарами;

– вилучення товарів окремих категорій;

– дій із затриманими товарами, термін зберігання яких закінчився;

– розпорядження сумами, вирученими від реалізації затриманих товарів, термін зберігання яких закінчився;

– особливостей розпорядження окремими видами товарів.

Крім того, у законі № 289-ФЗ особливу увагу присвячено митній процедурі знищення (Глава 31) та митній процедурі відмови на користь держави (Глава 32), що безпосередньо впливає на процедуру розпорядження товарами, вилученими на користь держави.

Главою 31, що регламентує процедуру знищення, визначено:

- зміст і застосування митної процедури знищення, умови поміщення товарів під митну процедуру та їх використання відповідно до цієї процедури, особливості застосування митної процедури;
- процедуру поміщення товарів під митну процедуру знищення;
- безпосередньо саму процедуру знищення;
- проведення митного контролю митними органами за здійсненням операцій зі знищення іноземних товарів.

Главою 32, яка регламентує митну процедуру відмови на користь держави, визначено:

- зміст і застосування митної процедури відмови на користь держави, умови поміщення товарів у митну процедуру і їх використання відповідно до такої процедури;

– порядок застосування митної процедури відмови на користь держави;

- розпорядження товарами, поміщеними під митну процедуру відмови, на користь держави [8].

Отже, аналіз законодавства країн Євразійського економічного союзу показує, що розпорядження майном, вилученим за порушення митного законодавства, є важливою сферою діяльності митних адміністрацій, оскільки ефективно її здійснення дозволяє збільшити надходження до державного бюджету. З огляду на необхідність реформування сфери розпорядження майном, що перейшло у власність держави за порушення митного законодавства, в Україні доцільним є запровадження проаналізованого зарубіжного досвіду в напрямках напрацювання дієвого методичного інструментарію та впорядкування нормативно-правової бази з досліджуваного питання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Таможенный кодекс Евразийского экономического союза : приложение № 1 к Договору о Таможенном кодексе Евразийского экономического союза от 11 апреля 2017 г. URL: http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_215315/722f883f0e96d79314ca598139781bcce6620786/ (дата звернення: 12.03.2019).
2. О внесении изменений и дополнения в постановление Государственного таможенного комитета Республики Беларусь от 26 января 2005 г. № 100 : постановление Государственного таможенного комитета Республики Беларусь от 16 марта 2010 г. № 8. URL: https://belzakon.net/Законодательство/Постановление_Государственного_таможенного_комитета_РБ/2010/62784 (дата звернення: 21.04.2019).
3. Гараев А.А. Распоряжение товарами по таможенному законодательству республики Беларусь. Таможенное дело. 2011. № 2. URL: <https://center-bereg.ru/g379.html> (дата звернення: 21.04.2019).
4. Об утверждении Временного республиканского классификатора основных средств и нормативных сроков их службы : постановление Министерства экономики Республики Беларусь от 21 ноября 2001 г. № 186. URL: <http://pravo.levonevsky.org/bazaby11/republic41/text495.htm> (дата звернення: 25.04.2019).
5. Правила определения стоимости транспортных средств : правила Министерства транспорта и коммуникаций Республики Беларусь от 30 июня 1997 г. URL: <http://pravo.levonevsky.org/bazaby/org375/basic/text0543.htm> (дата звернення: 15.05.2019).
6. О таможенном регулировании в Республике Беларусь : закон Республики Беларусь от 10 января 2014 г. № 129-3. URL: <http://www.pravo.by/document/?guid=3871&p0=H11400129> (дата звернення: 10.05.2019).
7. О порядке реализации имущества, обращенного в собственность государства, и о внесении изменения в постановление Правительства Российской Федерации от 10 сентября 2012 г. № 909 : постановление Правительства Российской Федерации от 30 сентября 2015 г. № 1041. URL: <http://base.garant.ru/71207346/#ixzz5gХуNhxyq> (дата звернення: 07.05.2019).
8. О таможенном регулировании в Российской Федерации и о внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации : закон Российской Федерации от 03 августа 2018 г. № 289-ФЗ. URL: http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_304093/ (дата звернення: 17.05.2019).